

İdarelerin ihale uygulama projelerinde değişiklik yapmak istediklerinde yapımından vazgeçtikleri işlerin bedelini ve yerine yapacakları imalatların fiyatlarını belirlemelerine ilişkin Yüksek Fen Kurulu ve Sayıştay Kararları

Yapımından Vazgeçilen İmalatlara İlişkin Yüksek Fen Kurulu ve Sayıştay Kararları

İdareler uygulama projelerinde değişiklik yapmak istediklerinde yapımından vazgeçtikleri işlerin bedelini ve yerine yapacakları imalatların fiyatlarını belirlemeleri gerekmektedir.

YİĞŞ m.22 yeni imalatların nasıl fiyatlandırılacağı konusunda düzenleme yaparken vazgeçilen imalat kalemleri ile ilgili bir düzenleme yapmamıştır.

Vazgeçilen imalat kalemlerinin fiyatlandırılması konusunda daha öncede bahsedildiği gibi akla ilk pursantaj oranları gelse de bu yöntem pek mümkün değildir.

Çünkü pursantaj oranları ihalenin hazırlık aşamasında oluşturulmakta ve istekliler bunu görmemektedir. Bu konuda 17.05.2011 tarih ve 33232 sayılı Sayıştay Temyiz Kurulu kararına göre, “pursantaj oranları ise, işin iş programına uygun biçimde gerçekleştirilme seviyesinin ölçülmesinde ve toplam sözleşme bedelinin o gerçekleşmeye isabet eden

yüzdesinin yükleniciye ödenmesinde kullanılacak itibari değerler niteliğinde olup, temsil ettikleri oranlar itibariyle işin gerçek karşılıklarını göstermemektedirler” (SAYIŞTAY).

Ayrıca Yüksek Fen Kurulu’nun 09.01.2013 tarih ve 2013/3 sayılı kararına göre, “ilerleme yüzdelerinin (pursantaj), işin yapılmasına ilişkin bir dayanak oluşturma niteliği bulunmadığı, proje ve mahal listelerine dayalı olarak hangi imalat seviyesinde sözleşme bedelinin hangi oranda ödeme yapılacağını gösteren bir belge olduğu” ifade edilmiştir (YFK).

Her iki örnekte de pursantaj oranlarının iş eksilişlerinde esas alınmasının kabul edilmeyeceğini açıkça ortaya koymuştur.

Yüksek Fen Kurulu çeşitli kararlarında fiyatların belirlenmesinde paralellik ilkesini benimsemiş olup iş eksilişlerinin iş artışlarının fiyatlarının tespitinde uygulanan yöntemle tespit edilmesi gerektiğini ifade etmiştir.

Yüksek Fen Kurulu’nun 20.06.2012 tarihli 2012/40 sayılı kararına göre, “kumlama ve antipas boya imalatlarının, yüklenici tarafından tekniğine uygun olarak yapılmış ise, bunlara ilişkin bedelin düşülmesinin uygun olmayacağına, ancak yapılmamış ise, bunlara ilişkin birim fiyatların sözleşmesi eki Yapım İşleri Genel Şartnamesinin 22 nci maddesini kıyasen kullanmak suretiyle tespit edilmesi ve buradan hareketle bulunacak bedelin sözleşme bedelinden düşülmesinin yerinde olacağına ” ifadelerine yer verilmiştir (YFK).

Yine Yüksek Fen Kurulu’nun 22/01/2014 tarih ve 2014/10 sayılı kararına göre, “belirtilen bu hususlar birlikte dikkate alınarak değerlendirildiğinde, bahis konusu işte yapımından vazgeçilen işlerin bedelinin sözleşme bedelinden düşülmesi, yapımına karar verilen yeni iş ‘kalemlerinin bedelinin de yasal iş artışı dahilinde kalması kaydıyla yükleniciye ödenmesinin gerektiği sonucuna varılmış, diğer taraftan, yapımından vazgeçilen imalatlar ile yapımına karar verilen

yeni iş kalemlerinin birim fiyatlarının Sözleşmesi eki YİĞŞ m.22’de ön görülen usul ve esaslara göre tespit edilmesi gerekmektedir”(YFK).

Yüksek Fen Kurulu’nun 09/01/2014 tarih ve 2014/04 sayılı diğer bir kararında da; “bahis konusu işte, yapımından vazgeçilmesi nedeniyle sözleşme bedelinden tutarları düşülecek işlere ait birim fiyatların, YİĞŞ m.22’ye kıyasen uygulanmak suretiyle bu maddede belirtilen usul ve esaslara göre tespit edilmesi ve bu şekilde bulunacak fiyatlardan hareketle, yapımından vazgeçilen işlerin tutarının tespit edilmesi gerekmektedir” (YFK).

Ayrıca Sayıştay Temyiz Kurulu’nun 20.01.2009 tarih ve 30583 sayılı kararına göre, “şayet imalattan vazgeçilmiş ise kesin hakediş ödenmeden Yapım işleri Genel Şartnamesinin 22 ve 23 üncü maddelerine göre işlem yapılarak önce tutanak tutulup laboratuvar ödeme oranı düşürülüp yeni yapılan imalatlar eklenmeli idi” (SAYIŞTAY).

Örnek kararlarda da vazgeçilen imalat bedellerinin tespitinde de iş artışlarında uygulanan yöntemin izlenmesinin uygun olacağı belirtilmiştir.

KİSK m.4’e göre, “bu kanun kapsamında yapılan kamu sözleşmelerinin tarafları, sözleşme hükümlerinin uygulanmasında eşit hak ve yükümlülöklere sahiptir.

İhale dokümanı ve sözleşme hükümlerinde bu prensibe aykırı maddelere yer verilemez. Kanunun yorum ve uygulanmasında bu prensip göz önünde bulundurulur. "Kanun hükmünde sözleşmenin uygulanmasında eşitlik ilkesine vurgu yapılmıştır. Bu ilke doğrultusunda sözleşmede olmayan ilave işlerde her bir iş kalemi için nasıl yeni birim fiyat belirleniyorsa vazgeçilen iş eksilişlerinde de aynı yöntemin uygulanması eşitlik ve hakkaniyetin bir sonucu olarak yorumlanabilir